

E-MASTERY ACADEMY
Plot No.45, H-Sector N-4 Cidco
Aurangabad

वर्ग वर्गमूळ व घन घनमूळ

कोणत्याही संख्येस त्याच संख्येने गुणले असता मिळणाऱ्या गुणाकाराला त्या संख्येचा वर्ग म्हणतात.

वर्ग संख्येस पूर्ण वर्ग संख्या देखील म्हणतात. चौरस संख्या असेही म्हणतात.

कोणत्याही संख्येस त्याच संख्येने दोनदा गुणल्यास येणाऱ्या संख्येला तिचा घन म्हणतात. घन म्हणजे एकूण तीन वेळा गुणाकार.

पूर्ण वर्ग संख्यांचे नियम :-

पूर्ण वर्ग संख्यांच्या एकक स्थानी 2, 3, 7, 8 असे अंक कधीच नसतात.

पूर्ण वर्ग संख्येच्या एकक स्थानी 5 हा अंक असेल तर दशक स्थानी 2 हा अंक असतोच.

पूर्ण वर्ग संख्येच्या एकक स्थानी शून्य असू शकतो. मात्र शून्य हा जोडीने उपस्थित असतो आणि त्याच बरोबर त्यांच्या सोबतची संख्या पूर्ण वर्ग असते.

(चार क्रमवार नैसर्गिक संख्या + 1) यांचे वर्गमूळ म्हणजे =
(1 ली × 4 थी) + 1 असे काढावे.

दशांशाचा वर्ग व घन करणे :-

दिलेल्या संख्येत दशांश विसरून जा आणि संख्येचा सांगितल्याप्रमाणे वर्ग किंवा घन करा. वर्ग करताना दशांशानंतर एकूण जेवढे असतील त्याच्या दुप्पट अंक उत्तराच्या डावीकडे दशांश द्या. घन करताना दशांश यानंतर एकूण जेवढे अंक असतील त्याच्या तिप्पट अंक उत्तराच्या डावीकडे दशांश द्या.

दशांशाचे वर्गमूळ व घनमूळ काढण्याची पद्धत :-

दिलेल्या संख्येत दशांश विसरून जा आणि संख्येचे सांगितल्याप्रमाणे वर्गमूळ किंवा घनमूळ काढा. वर्गमूळ काढताना दशांशानंतर एकूण जेवढे अंक असतील त्याला दोन ने भागा व तितके अंक उत्तराच्या डावीकडे दशांश द्या.

तसेच घनमूळ काढताना दशांश यानंतर एकूण जेवढे अंक असतील त्याला 3 ने भागा व तितके अंक उत्तराच्या डावीकडे दशांश द्या.